

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ИЗВЛЕЧЕНИЕ
от Протокол № 39

от заседание на Комисията по предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и взаимодействие с Инспектората към Висшия съдебен съвет, проведено на **21 октомври 2013 г.**

2. ОТНОСНО: Проект на Методика по приложението на принципа за случайно разпределение на делата в съдилищата.

**КОМИСИЯТА ПО ПРЕДОТВРЯВАНЕ И УСТАНОВЯВАНЕ НА
КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С
ИНСПЕКТОРАТА КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**
Р Е Ш И:

2.1. Приема проект на Единна методика по приложението на принципа за случайно разпределение на делата в районните, окръжните, административните, военните и апелативните съдилища.

2.2. Проектът да се изпрати на Гражданския съвет и на постоянните комисии на ВСС за изразяване на становище и предложения.

2.3. Проектът да се изпрати на административните ръководители на органите на съдебната власт за изразяване на становище и предложения в срок до 5 ноември 2013 г.

2.4. Проектът да се публикува на интернет страницата на ВСС в раздел «Решения на постоянните комисии», подраздел «Комисия по установяване и предотвратяване на конфликт на интереси и взаимодействие с Инспектората към ВСС».

2.5. Да се уведомят председателите на ВКС и ВАС и Главния прокурор на РБългария за решението на КПУКИВИВСС по протокол № 38/14.10.2013 г., т. 2.1.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ПО
ПРЕДОТВРЯВАНЕ И УСТАНОВЯВАНЕ
НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ И
ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ИНСПЕКТОРАТА
КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ: /п/ НЕЗАБРАВКА СТОЕВА

*Вярно с оригинала,
технически сътрудник:*

**ЕДИННА МЕТОДИКА ПО ПРИЛОЖЕНИЕТО НА ПРИНЦИПА ЗА СЛУЧАЙНО
РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ДЕЛАТА В РАЙОННИТЕ, ОКРЪЖНИТЕ,
АДМИНИСТРАТИВНИТЕ, ВОЕННИТЕ И АПЕЛАТИВНИТЕ СЪДИЛИЩА**

**Предназначение на методиката по приложението на принципа за случайно
разпределение на делата.**

Настоящата методика се изработва с оглед доказана от практиката необходимост за единно регулиране на правилата за случайно разпределение на делата.

Случайното разпределение на делата е нужно да гарантира изпълнението на следните приоритети:

- непристрастност, гарантираща независима съдебна власт и обективно правосъдие;
- равномерност на натоварването и качество на правораздаването, даващи отговор на очакванията за бърз и справедлив процес;
- ефективност на органите на съдебната власт, включващи и начина на организация на съдебната дейност;
- прозрачност на съдебната дейност, редуцираща съмненията за корупционни практики.

С методиката се цели ефективното приложение на принципа на случайния избор и невъзможността за манипулиране, гарантиране документираност и прозрачност при разпределение на делата, отчитане особеностите на отделните видове дела и равномерност при разпределението им.

Нормативна уредба, регулираща случайния принцип на разпределение на делата.

Случайния принцип на разпределение на делата е основно регламентиран в чл. 9 от Закона за съдебната власт. Норми регулиращи правилното прилагане на принципа на случайното разпределение на делата са и чл. 157, ал.2 от Административнопроцесуалния кодекс, чл. 329 от ЗСВ, чл. 46 и чл. 89, ал.5-8 от Правилника за администрацията в районните, окръжните, административните, военните и апелативните съдилища.

**Проект на единна методика по приложението на принципа за случайно
разпределение на делата в районните, окръжните, административните, военните и
апелативните съдилища.**

1. Общи положения.

- а) С тези правила се определя реда за определяне на съдия докладчик по делото на принципа на случайния подбор, регламентиран законово в чл. 9 от ЗСВ.
- б) Разпределението на делата във всички съдилища се извършва на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение, съобразно поредността на постъпването им.
- в) Новопостъпилите книжа се предават за разпределение в деня на постъпването им или на следващия работен ден съобразно поредността на завеждането им.
- г) В съдилищата, в които има обособени колегии и отделения, случайното разпределение се извършва в рамките на съответната колегия или отделение.

2. Видове дела. Докладчици. Натовареност.

Административните ръководители на съответните съдилища определят със свои заповеди началната информация, въвеждаща се в програмата – видове дела (могат да се обособят групи според сложността и спецификата на делата), докладчици, натовареност и др.

3. Лица, извършващи случайното разпределение на делата.

Съгласно нормата на чл. 46, ал.2 от ПАРОВАС е възложено на административните ръководители на органите на съдебната власт да извършват техническата дейност по компютърното разпределение на делата. В много от случаите в по – големите съдилища, където има обособени колегии, отделения или отдели тази дейност се възлага със заповед на съответния административен ръководител на председателите на колегиите и завеждащ отделите.

4. Изключения от принципа за случайно разпределение на делата и преписките.

Съдилища

4.1. Прилагане на избора чрез опция „определен“.

4.1.1. Наказателни и административно-наказателни дела.

а) При прекратяване на съдебно производство и връщане на делото на прокурор за допълнително разследване, при последващо ново внасяне на същото наказателно дело от прокуратурата за разглеждане в съда, то се разпределя на първоначално определеният съдия-докладчик.

б) Когато има постъпили молби за тълкуване или допълване на влязла в сила присъда или определение, делото се разпределя на докладчика, постановил присъдата или определението, чието тълкуване се иска.

в) След отмяна на съдебен акт по движение на делото (прекратяване, спиране, окончателно определяне на подсъдност) и връщане на същото за продължаване на съдопроизводствените действия, делото се разпределя на първоначално определения докладчик.

г) По въпросите, по които съдът се произнася с определение по чл.306 от НПК (искания за групиране на наказания) делото се разпределя на докладчика, постановил последната присъда.

д) При първо произнасяне по конкретна мярка за неотклонение в досъдебно производство, всички искания за изменение на въпросната мярка в тази фаза на процеса се разглеждат от един и същ докладчик.

е) Делата за принудително лечение по Закона за здравето, както и тези за прекратяване на постановеното вече принудително лечение се разглеждат от докладчика, постановил първия акт относно въпросното принудително решение.

ж) При постановяване на еднотипни искания по Закона за изгълнение на наказанията и задържането под стража с едни и същи участници делата се насрочват за една и съща дата, като първото се разпределя на случаен принцип, а всички останали на вече определен докладчик.

з) При постъпване на искане за пропуснато произнасяне за разноси по делото или вещественото доказателство, делото се разпределя на съдията докладчик, който се е произнесъл първоначално.

и) При връщане на дело на районен съд, поради неправилното му администриране, при следващо внасяне на делото от районния съд, то се разпределя на първоначално определения на случаен принцип докладчик.

4.1.2. Граждански, търговски и фирмени дела.

а) След отмяна на съдебен акт по движение на делото (прекръпяване, спиране, окончателно определяне на подсъдност, ОФГ, допълване на решението) и връщане на същото за продължаване на съдопроизводствените действия, делото се разпределя на първоначално определения докладчик.

б) При разделяне на производството по обективно съединени иски, новообразуваното дело по отделните иски се разпределя на първоначално определения докладчик.

в) При преобразуване на дело от един вид в друг същото се разпределя на първоначално определения докладчик.

г) При отказ да се приеме насрещен иск за разглеждане във висящо гражданско производство, новообразуваното дело по насрещния иск се разпределя на докладчика, определен за разглеждане на първоначалния иск.

д) При образуване на дело по чл.422 от ГПК (иск за съществуване на вземане), делото се разпределя на съдията, издал заповедта за изпълнение срещу ответника, когато заповедното производство е разгледано в същия съд и докладчикът по него не е наказателен съдия.

е) При връщане на дело на районен съд, поради неправилното му администриране, при следващо внасяне на делото от районния съд, то се разпределя на първоначално определения на случаен принцип докладчик.

ж) При постъпване на допълнителна въззивна жалба срещу допълнително решение, същото се разпределя на определения на случаен принцип докладчик по първоначалната въззивна жалба.

з) При постъпване на искане за пропуснато произнасяне за разноси по делото, същото се разпределя на съдията докладчик, който се е произнесъл първоначално.

4.2. Прилагане на избора чрез опция „не участва“.

а) При отмяна/обезсилване на съдебно решение и връщане на делото за разглеждане от друг състав на същия съд – делото се разпределя на случаен принцип, но без участието на съдията-докладчик, постановил отмененото/обезсиленото решение.

б) Ако има законово основание при избора на докладчик на някое дело да не участват определени магистрати, се използва тази опция. Това става в случаите на ползване на платен годишен отпуск, отпуск по болест, продължителна командировка

в) При постъпила молба за обявяване на нищожност на действия и сделки и отменителни иски делото се разпределя на случаен принцип, но без участието на докладчика по делото за несъстоятелност, във връзка с което са предявени исковите.

г) при постъпила молба за отмяна на решения на събранията на кредиторите делото се разпределя на случаен принцип, но без участието на докладчика по делото за несъстоятелност.

д) При свръхнатовареност на дежурния съдия делата, разглеждани по дежурство, се разпределят на случаен принцип, като се изключват съдиите, които са в заседание и тези, които отсъстват продължително.

4.3. Прилагане на избора чрез опция „по дежурство“.

а) През съдебната ваканция бързите производства по граждански и наказателни дела се разпределят автоматично между съдиите които са дежурни, съгласно предварително изготвен график. Когато постъпват иски молби, по които има особено искане за обезпечение, делото се разпределя само между дежурните в момента.

4.4. Повторно разпределение на вече разпределено дело.

а) при самоотвод или при направен отвод, който е бил уважен.

б) когато се налага смяна на съдия-докладчика - продължителен отпуск по болест, командироване или напускане.

4.5. При невъзможност член на състав да участва в разглеждане на дело, по което не е докладчик, но е в неговият състав, административния ръководител издава заповед за заместване от друг съдия??? (връзка с обсъждания по въпрос №5)

4.6. При постъпила една и съща искова молба няколко пъти и съответно образувана в няколко дела, молбата остава да се разглежда по първото образувано дело и на първият разпределен докладчик, съгласно случайното разпределение на делата.

5. Отчетност и архив.

5.1. За разпределението на всяко дело програмата за случайно разпределение на делата генерира протокол от извършения избор, който следва да се разпечата на хартиен носител, да се подпише от извършилият разпределението и да се приложи към всяко отделно дело или *преписка*.

5.2. Ежедневно се съставя протокол за извършеното през деня разпределение на делата на принципа на случайния избор по колегии, отделения и отдели.

5.3. В първия работен ден на всяка седмица се извършва архивиране на електронен носител на натрупаната информация за разпределението на делата. Информацията се съхранява за срок не по-малък от най-продължителния срок за архивирането на делата.

Въпроси, които следва да бъдат поставени и обсъдени преди одобрението на проекта на единната методика:

1. Следва ли да се определят минимален и максимален брой групи дела и преписки за различните нива на органите на съдебната власт?

Становище на Комисия за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и взаимодействие с Инспектората към Висш съдебен съвет по поставения въпрос:

При определяне на групите дела, които да се заложат в програмния продукт за разпределение на делата на случаен принцип, да се ползват тези, разработени от Комисията по анализ и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт.

2. Следва ли да се определи конкретен брой дни, в които определен магистрат може да отсъства, за да бъде изключен от разпределението на делата и преписките?

Становище на Комисия за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и взаимодействие с Инспектората към Висш съдебен съвет по поставения въпрос:

При отсъствие на определен магистрат поради временна нетрудоспособност, командироване, ползване на платен или неплатен годишен отпуск, бременност, раждане, гледане на малко дете и т.н., същият следва да се изключи от програмата за разпределяне на делата за случаен принцип. Конкретният брой дни отсъствие, след които това изключение ще се прилага, следва да се подложи на обсъждане. Комисията счита, че след продължително отсъствие поради временна нетрудоспособност или командироване включването на магистратите в случайното разпределение на делата трябва да се извършва при автоматично изравняване на процента на тяхното натоварване със средния процент на натоварване на останалите магистрати за периода на отсъствието. Конкретният период на отсъствие, след който това изключение ще се прилага, следва да се подложи на обсъждане.

3. Следва ли да се преразпределя дело, насрочено в съдебно заседание при възникнала кратковременна непреодолима пречка за участие на съдията - докладчик?

Становище на Комисия за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и взаимодействие с Инспектората към Висш съдебен съвет по поставения въпрос:

При възникнала непреодолима пречка за участие на магистрат в насрочено съдебно заседание делото може да се преразпределя по един от следните начини, определен след обсъждане:

3.1. ръчно, чрез резолюция на административния ръководител или упълномощено от него лице;

3.2. чрез програмния продукт за случайно разпределение на делата;

3.3. чрез определяне на дежурен „съдия на разположение“ за деня, седмицата или конкретен период от време, определен на случаен принцип;

4. Следва ли при заложен в софтуерната програма група „дела с фактическа и правна сложност“ от нея да се изключват младшите съдии?

Становище на Комисия за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и взаимодействие с Инспектората към Висш съдебен съвет по поставения въпрос:

От разпределението на делата и преписките с фактическа и правна сложност не следва да се изключват младшите магистрати.

5. Да се обсъди метод за определяне на тричленни състави:

- Да има или да няма постоянни състави?

- Всички ли членове на съставите да се определят чрез програмата за случайно разпределение?

- Ако няма постоянни състави как да се определят останалите двама членове на състава, след като чрез програмата за случайно разпределение на делата се определя само докладчик?

- Как да се замества съдия-докладчик в състав:

- При внезапно и кратко отсъствие;
- При продължително отсъствие.

Становище на Комисия за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и взаимодействие с Инспектората към Висш съдебен съвет по поставения въпрос:

С цел стриктното спазване на принципа заложен в чл. 9 от ЗСВ комисията счита, че съдилищата следва на свои общи събрания да определят постоянни тричленни състави, които да разглеждат въззивните и касационните производства и само докладчика да се определя чрез програмата за случайно разпределение.